

VÖRÖS LOBOGÓ

Az RMP Arad városi és rajoni bizottsága, a városi és rajoni néptanács lapja

XVI. évfolyam 4898. sz. Vasárnap, 1960. augusztus 21. 6 oldal, 30 bani

Tizenhat év a szabadság útján

Ünnepel az ország. Annak a napnak tizenhatodik évfordulójáról emlékezik meg egész dolgozó népünk, melyet joggal nevezünk korszakalkotónak hazánk történetében. Ez a nap nyitotta meg népünk számára a fasiszta iga alóli, a tökések és földesurak kizsákmányolása alóli felszabadulás útját. Augusztus 23-a a népi forradalom kezdetét jelentette hazánkban, melynek eredményeként Románia — történelme során első ízben — elnyerte teljes függetlenségét és nemzeti szuverenitását. Dolgozó népünk, kezébe véve saját sorsa irányítását, megteremtette a népi demokratikus államot és megkezdte egy új társadalmi rendszernek — saját rendszerének, a szocializmusnak felépítését.

A szovjet hadsereg fasiszma felett aratott történelmi jelentőségű győzelme által létrejött kedvező feltételek közepette, a Román Kommunista Párt megtervezte és irányította a népi tömegek fegyveres felkelését. Ennek nyomán megdőntött a fasiszta katonai diktatúra, Románia kilépett a büns hitlelő háborúból és a fegyvereszet a fasiszta Németország ellen fordította. A román katonák a dicsőséges szovjet hadsereg oldalán harcoltak hazánk területének teljes felszabadításáért, majd országunk határaitul, a német fasiszma teljes megsemmisítéséért.

A fasiszma szétzúzását folytatott közös harcban örökre egybeesett a román-szovjet testvériség és fegyverbarátság.

Augusztus 23-a nagy napjáról megemlékezve, elsősorban a hála és köszönet el nem hervadó virágai adóznak a szovjet és román hősök felejtethetetlen emlékének, akik életüket áldozták hazánk és népünk felszabadításáért.

Munkások, szocialisták, a dolgozó parasztsággal szövetségben, ki próbált pártunk vezetésével lelkesebben haladt előre az augusztus 23-i fegyveres felkelés által megnyitott uton. Megdőntötte a dolgozók kezéig elnyomó és kizsákmányoló fasiszma alapuló polgári-földesuri rendszert, elűzte a nép által gyűlölt monarchiát, kezébe ragadta az egész politikai hatalmat és ilyen módon áttérte a szocializmus felépítésére hazánkban.

Tizenhat esztendő telt el a történelmi nevezetességi augusztus 23-a óta. Ez az állg több mint másfél évtized a példátlan fejlődés évtel jelentette egész országunk számára.

A halhatatlan marxi-lenini eszméket alkotó módon alkalmas pártunk vezetésével, dolgozó népünk lelkes és áldozatkész munkája nyomán nagyszerű sikereket értünk el a politikai, gazdasági és társadalmi élet minden területén. Ennek eredményeként szüntelenül növekedtek az ország termelőerőit, a népgazdaság valamennyi ágában bővültek és megszállítottak a szocialista termelési viszonyok.

Növekvő ütemben emelkedett a szocialista ipar termelése. Számos új vállalatot építettünk, új iparágakat hoztunk létre, népgazdaságunk egészében évről évre növekszik az ipar részaránya.

Az ország gazdasági erejének nagyfokú növekedése jól látszik abból is, hogy 1960-ban mindössze 11 hét alatt termeltünk annyit, amennyit 1938-ban az egész ipari termelés volt, hét hét alatt értjük el a nyersvas-termelést, nyolc hét alatt az acélermelést, tíz hét alatt a cementtermelést 1938 évi mennyiségét.

Hatalmas eredményeket értünk el a mezőgazdaság szocialista átalakításában is. E nagyszerű folyamat felölelte már majdnem az egész parasztságot, amely bizalommal követi a párt által mutatott utat, a szocialista mezőgazdaság útját. Ilyen módon nagy vonalakban befejeztük a mezőgazdaság szövetkeztetését. Ez kedvező feltételeket teremtett a mezőgazdasági növényi és állati termelés szüntelen fejlődése számára.

A növénytermesztés és állattenyésztés fejlesztésében elért sikereket biztosították a lakosság mind jobb ellátását kenyérrel, hússal, zöldségekkel, cukorral és más mezőgazdasági termékkel. A szocialista ipar ellátását mezőgazdasági nyersanyagokkal.

A gazdasági élet valamennyi ágában elért eredmények alapján állandóan növekedett a nemzeti jövedelem, amely 1960-ban mintegy 2,7-szer akkora lesz, mint 1938-ban és 1,4-szer akkora, mint 1955-ben volt.

A termelőerők fejlődése, a munkatermelékenység és a nemzeti jövedelem növekedése arányában a párt és kormány intézkedéseket fogantatott a dolgozók jövedelmének emelésére, a lakáspolitikák nagyarányú kibontakozására.

Jelenleg a szocialista gazdaság fejlődik az egész ipari, szállítási, a kereskedelmi, a pénzügyi és hitelrendszer, a mezőgazdaságban pedig a szántóterületek és a parasztságnak több, mint 82 százaléka. Ez az jelenti, hogy — amint Gheorghe Gheorghiu-Dej elvtárs, a Román Munkáspárt III. kongresszusa oké ter-

jesztett jelentésében rámutatott: „Leraktuk a szocializmus alapját a Román Népköztársaságban”.

A kulcs — az utolsó és legnagyobb számú kizsákmányoló osztály felszámolásával mindörökké véget vetettünk országunkban az ember ember általi kizsákmányolásának. A termelőeszközök feletti szocialista tulajdon két formája — az állami és szövetkezeti-kollektív-tulajdon — társadalmunk rendíthetetlen alapját alkotja.

A dolgozók ma az ország szocialista iparosításának gyümölcsét élvezik. Az anyagi és kulturális életszínvonal évről évre nő. Dolgozó népünk ma jobban öltözködik és jobban táplálkozik, széles körben élvezi a kultúra vívmányait és bizalommal tekint a jövőbe, amely még fényesebb távlatokat tárul ki előtte. Az állam jelentős összegeket fordít lakásépítkezésekre, a közoktatás és a kultúra fejlesztésére, az egészségügyre, társadalombiztosításra. A munkások, a dolgozó parasztságot az értelmiség mindennapi életükben tapasztalják, hogy a szocializmus legfőbb törvénye a dolgozó életszükségleteinek egyre magasabb fokú kielégítése, egy boldog és bőséges élet megteremtése.

Állandóan erősödik dolgozó népünk erkölcsi-politikai egyetemes pártunk körül. Szakadatlanul erősödik a munkás-paraszt szövetség. A román nép, valamennyi nemzeti és dolgozó állampolgár munkálkodnak a haza gazdasági fellendítésén.

Népi demokratikus államunk sikerrel tölti be szerepét, mint a munkások és parasztságot az új társadalmi rendszer felépítésében. Hős munkások, a román történelmi küldetésének magaslatai állva a szocialista társadalom felépítéséért folyó harcban az összes dolgozókat hivatott vezetésének bizonyult.

(Folytatása az 5-ik oldalon.)

Nagygyűlések felszabadulásunk évfordulójának tiszteletére

Tegnap, a munkáldó befejezte után, városunk számos üzemeiben szervezték nagygyűlést a dolgozók hazánk felszabadulása 16. évfordulójának tiszteletére. Százán és százán jöttek el, hogy meghallgassák a városi pártbizottság kiölkötteinek megemlékező beszédét. S a gyűléseket mindenütt ünneplé avatta az a lelkesedés, öntudat, amely a dolgozók pártunk iránti odaadásukat, ragaszkodásukat és forró szeretetüket fejezték ki.

A CFR fűtőházban

Mintegy 250 dolgozó gyűlt össze szombaton a déli órákban, hogy megemlékezzék augusztus 23-ról, hazánk felszabadulásának évfordulójáról. A vasutasok arcáról megelégedés sugárzott, hiszen sorra teljesítették azokat a vállalásokat, amelyek a nagy nap tiszteletére felajánlottak.

A lelkes hangulatú gyűlésen Sántha Ferenc elvtárs a városi pártbizottság tagja méltatta a nap jelentőségét. Rámutatott azokra a sikerekre, amelyeket pártunk bölcs vezetésével dolgozó népünk az elmúlt 16 évben ért. Augusztus 23-a a

román nép legnagyobb nemzeti ünnepe — hangsúlyozta. — Ezért dolgozónk mindig kimagasló termelési sikerekkel fogadják e napot.

A szónok a továbbiakban részletesen ismertette az elért eredményeket. Az elmúlt rövid időszak alatt, hazánkat elmaradt agrárszféából fejlett iparral és virágzó mezőgazdasággal rendelkező országgá változtatta szorgalmas dolgozó népünk. Ez megteremtette az életszínvonal jelentős emelésének lehetőségét. 1959-ben például 33 százalékkal emelkedett a dolgozók reáljévedelme 1955-höz viszonyítva.

Sántha elvtárs ezután rámutatott arra, hogy a vasutasok is jó termelési eredményekkel köszöntötték augusztus 23-át. A fűtőház dolgozói például az év első hét hónapjának össztermelési tervét 108,48 százalékban teljesítették. Ez idő alatt 6,25 százalékkal csökkenték az önköltséget, a munkatermelékenységet pedig 10,05 százalékkal növelték. Ugyanakkor igyekeztek összehangolni a forgalmat. Ez sikerült is. Egyre többen alkalmazták a fejlett munkamódszereket, ami által egyre jobb eredményeket értek el a szocialista versenyben. A verseny során több mozdonyvezető és fűtő az élenjárók sorába emelkedett. A III. pártkongresszus határozatainak gyakorlati megvalósításában, valamint az augusztus 23. tiszteletére tett felajánlások teljesítésében különösen Gavra Ioan, Artime Constantin, Morodan Petru, Mogorós György, Ardelean Vilma és sokan mások kitűntek.

A dolgozók figyelmesen hallgatták meg az ünneplő beszédet és többször éljenzessel és viharos tapsal szakitották felbe a

szónokot. Ezzel is kifejezték lelkesedésüket és hálájukat szeretett pártunk és kormányunk iránt.

A TC műhelyekben

Szombaton már gondosan tisztították a vasúti TC műhelyek épületeinek homlokzatát. A délelőtti műszak dolgozói miután befejezték napi munkájukat, lelkesen bekapcsolódtak ebbe a tevékenységbe. Am a lelkesedés nemcsak itt volt tapasztalható, hanem a műhelyek valamennyi dolgozójának tevékenységében, termelőmunkájában is.

Számtalan kimagasló megvalósítás látott napvilágot a műhelyekben az egész év folyamán, de főként most a felszabadulás évfordulójának ünnepe előtt. Kiváló munkások, akik közül augusztus 23-án kimagasló eredmények fűződnek az utóbbi időben Olaru Gheorghe, Balica Ilie, Onaga Simion, Kriszt István és a műhely több más kiváló dolgozója nevéhez. A konkrét számokba tömörített munkások és arról tanuszkodnak, hogy szorgalmasan dolgoztak itt az egész éven át. Így érthették el az össztermelési terv 114,2 százalékos megvalósítását s így vált lehetővé a termelékenység 17,4 százalékos növekedése a terv előírásaihoz képest. Kiváló sikereket értek el a belső tartalekók felkutatásával és értékesítésével is, ami 20.800 lej megtakarítást eredményezett. Az önköltségi ár csökkentésére irányuló törekvésük is sikerrel járt, ugyanis sikerült a terv előírásaihoz képest 3,25 százalékkal csökkenteni azt.

Mindezekről a kimagasló eredményekről tegnap délután számolt be Kondor Viktor elvtárs a vasúti csoport pártbizottságának tagja, azon az ünneplő gyűlésen, amelyet augusztus 23. tiszteletére szerveztek a TC műhelyekben. Mintegy 150 dolgozó jött el, hogy részt vegyen ezen a gyűlésen, amelyen megemlékeztek 1944 augusztusának történelmi napjáról.

A Készruhagyárban

tegnap délután a dolgozók lelkes hangú ünneplő gyűlésen emlékeztek meg hazánk felszabadulásának évfordulójáról.

Lázár Rozalia elvtársnő, a városi pártbizottság tagja ünneplő beszédben méltatta azokat a nagyszerű sikereket, amelyeket dolgozó népünk 16 év alatt elért a Román Munkáspárt bölcs vezetésével.

Beszámolt azokról a szép munkaeredményekről is, amelyekkel a Készruhagyár dolgozói közöttük a közelgő ünnepet. A gyár készleges és szorgalmas munkakollektívja augusztus 17-ig 106,50 százalékban teljesítette össztermelési tervét. Ezen időszakban a belső tartalekók hasznosításával jó munkaszervezéssel 1.555.000 lej takarítottak meg és 7,35 százalékkal csökkentették az önköltségi árát.

Az ünnep tiszteletére széles körben kibontakozott szocialista versenyben Cocioaba Florica, Farkas Margit, Czili László, Ardelean Gheorghe, Nagy Ilona, és sokan mások kimagasló egyéni eredményeket értek el.

Befejezték a jelenlévők lelkes tapsal köszöntötték hazánk dolgozóinak legnagyobb nemzeti ünnepét augusztus 23-át.

Méltóképpen köszöntjük az ünnepet

Az aradi üzemek és vállalatok dolgozói lelkes ünneplő műszakokat tartottak augusztus 23. hazánk felszabadulásának évfordulójának alkalmából. Ez alkalommal számos kiváló eredmény született. Az üzemek munkakollektívai ezzel is kifejezték a hálájukat a szocialista pártunknak, hogy minden erejükkel harcolnak a III. pártkongresszus által kitűzött nagyszerű feladatok teljesítéséért.

Három nap eredménye

A Dimitrov vagongyár háromnapos ünnepi műszakában több mint 3500 munkás kapcsolódott be.

Ez alkalommal különösen kitűnt Ostoin Svetozar, a mechanikai osztály élmunkása, aki 30 százalékkal teljesítette a tervét. Az előkészítő osztályról Jigon Ioan tűnt ki 28 százalékos teljesítéssel. Ugyancsak dícséretre méltó eredményt ért el Mondek Ferenc a szabászati osztályon, 18 százalékkal haladta túl tervét.

A brigádok közötti versenyben a Roditai György által vezetett szerelő-hegesztő brigád érdemelte ki az első helyet 35 százalékos teljesítéssel. Dícséretre méltóan dolgozott Miculan Ioan kovácsló brigádja is, mely 23 százalékkal szűrt a tervét.

Teljesült a havi előirányzat

A Rangheț szerszámgépgyártási, technikai, mérési és ünnepi műszakot tartottak augusztus 23. tiszteletére. Ezen a napon kiváló eredmények születtek. Gherman Pascu

kommunista például 146 százalékkal teljesítette a tervét. Szép eredményeket ért el a Pantea Vasile esztorgályos, Farkas Dezős községi, Klein András lakatos és sokan mások, akik tervüket 25-30 százalékkal szűrték túl. A gyár szerelő munkásai augusztus 18-án teljesítették a felszabadulásunk 16. évfordulójának tiszteletére tett felajánlásukat, azt, hogy az esztorgapadok gyártásának havi tervét augusztus 23-ig befejezzék.

Valamennyi részleg tervén felül teljesített a Vörös Trló gyár munkásai háromnapos ünnepi műszakot tartottak a nagy évforduló tiszteletére. Ezen a napon rekorderedmények születtek. A gyár valamennyi részlege teljesítette a tervét. A legjobb eredményt a konfekciós osztály munkásai érték el, akik 119,2 százalékban teljesítették előirányzatukat. A férfi fehérenemű osztályon dolgozó Galaniti Márta 60 százalékkal szűrt a tervét. Kiváló eredményt ért el a szűrt Margareta a tréning-osztály élmunkásnője is, aki 169 százalékkal teljesítette a tervét.

Ünnepet köszöntő tettek élenjáró dolgozói

Pănuțu Gheorghe, a Dimitrov gyár vagonoszerelője

Doka Erzsébet, a Teba-gyár szövődéjének dolgozója

Bere Ioan, az ujaradi GTA traktorosa

Moșu Maria tanítónő, az aradi 13-as számú általános iskolában

Țălușan Ioan, az andrei-ságnai kollektív gazdaság tagja

A szolgástartól az emberi életig

A két ló egykedvűen ballag végig a hosszú úton. Csupán a fűlikkel figyelnek fel minden kis neszre, zörrenésre. A kocsi már ismeri gondozóját, biztosan tartja kezében a gyeplőt s közben figyeli az utat, szemléli a kitaruló határt.

A nap elindult megszokott pályáján s bár még kora reggel van, már érezhetően meleg van, a harmat rég felszáradt s a lecsúszott buzárdombokon megszokottan áll a tarló. A szorgalmas kollektivisták már összegyűjtötték a szépen fejlődő gabonát.

Maját felé közeledtünk s a kocsi az ottani kollektív gazdaság egyik alapító tagja, Hódi János volt.

Az út hossza s ilyenkor az embernek önkéntelenül is megöleli a nyelvé. Először a természet, az időjárásról szövegték a mondatokat, aztán már közelebbi, személyesebb dolgok is szóba kerültek.

De azok, akik saját elhatározásukból a közös gazdaság útját választották, ha kellett kettősszer annyit is dolgoztak, csak hogy bebizonyíthassák igazukat, megmutathassák mindenkinek, hogy ez a választás a helyes.

Tíz esztendő telt el azóta. A kisebbik Hódi akkor még a kezén a megduda számolót esztendőit. S Janiból azóta már felnőtt ember lett, mesterséget tanult s a régi egykori vándorbotját vidáman pergő kalapácsra cserélte fel a közös gazdaság kovácsműhelyében.

Nem teltek el nyomtalanul az esztendők

A közös gazdaság éppen a napokban ünnepezte alapításának tizedik esztendőjét. S a kezdeti tagok már egy évtizedes munkára tekinthetnek vissza, amit a történelmi úton, a közös gazdaságban együtt megtettek.

De a hosszú esztendő, az a sok nyári meleg nap s a hosszú téli esték nem teltek el nyomtalanul. Hódi Jánosék is gyarapodtak, gazdagodtak ezalatt az idő alatt.

Amikor a közös gazdaságban végzett munka már biztosította az egész évi megélhetést, a lakóház csinosítását, nagyobbítását vették tervebe.

A házat előbb megnagyították, de most már azzal a színességgel kibélelték és be is szereztek az anyag nagyját egy új otthon építéséhez. Hiszen egy jól dolgozó kollektívista mégsem lakhat valami régimódi házában. Új kell, széles ablakkal, rádióval, divatos butorokkal. S mindezt bőven jut a közös gazdaságban teljesített munkanapokért.

De a felsorolás még itt sem szakad meg. Hogy Jani legény lett, feltűnt neki is kedvébe akartak járni. Az ő álma egy motorkerékpár volt. Erre

gyűjtöttek már régen. Oseiktől örökölt vasszorgalommal rakták egymás mellé a lejekeket, mindaddig, míg nem volt együtt az összeg: a motorkerékpárra való.

Nagy volt az öröm, amikor először tűnt fel az udvaron a fekete füstöt köpökdő, de síman guruló jármű. A tyukok, kacsák lejtőkben alig tudtak fedél alá szaladni, de a gondos háziasszony, az édesanya most ügyet sem vetett a majorság szétrebontására. Ő csak a fiát látta, amit örömeinek tetőpontján megnyergelt az újmódi paripán.

Szegény apa, valamikor gyalog, agyonnyúlt bakancsban rőtta az országutat a betevő falatért...

De hol van már az az idő!

Ujra lassan, rásrösen kocog a két ló a poros országúton. A kocsi, Hódi János csak néha leegyint feléjük ostarával, inkább csak legyezve a jámbor szekervonókat. Két nap telt el az ideérkezésem óta s most újra uton vagyunk.

A beszélgetés megint csak az időjárásról kezdődik s aztán az őszi terméskülönbség után megintcsak előjönnek a személyes kérdések is.

Hódi János nem dicsekvő ember. Inkább mindig másokról beszél, a maga sikereiről csak úgy csipeget egy-egy apró villanást. Csupán a múltját mondotta el, azt is csak úgy szelíden, se nem számonkérően, se nem szemrehányóan.

De ismerik ezt a falu lakói, azok, akikkel együtt dolgozik, akik becsülik szeretik Hódi Jánost. S bizonyára ő sem fog megharagudni, ha látja, hogy mindezt megírtam, hadd olvassák a közös határain túlélők is. Hiszen példája nem egyedül álló s csupán a rajban sok ezer hasonló sorsú Hódi Jánost találhatunk.

Péterfi Árpád

Az életszínvonal emelkedésének egyik fokmérője

Az életszínvonal emelkedésének egyik fokmérője a dolgozó nép vásárló erejének szüntelen növekedése. Az ipari cikketek értékesítő Helyi Kereskedelmi Szervezet üzemében hónapról-hónapra, évről-évre nagyobb forgalmat bonyolítanak le s ezzel párhuzamosan arányosan gyarapszik az eladásra kerülő közszükségleti cikkek mennyisége. A múlt év első felével szemben 1960 hasonló időszakában körülbelül 320 ezer folyó-méterrel több gyapot textil anyagot és hozzávetőlegesen 400.000 folyó-méterrel több gyapjú szövetet adtak el. Körülbelül és 300.000 pár cipővel többet értékesítettek ez év első felében, mint 1959 azonos időszakában.

A középnyári vásárló elektromos háztartási felszereléseken kívüli részlete is igen nagy mennyiséget adtak el. Így például az elmúlt felében közel 1000 mosógéppel és 100 villanyhűtőszekérrel adtak el többet az előző esztendőhöz viszonyítva.

A szocialista kereskedelem eleget tesz sokoldalú feladatának, ami a vásárlókörzség igényének messzemenő kielégítését illeti. Ezt a célt szolgálja a kereskedelmi hálózat új üzletekkel történő bővítése és a már meglévő egységek korszerűsítése is.

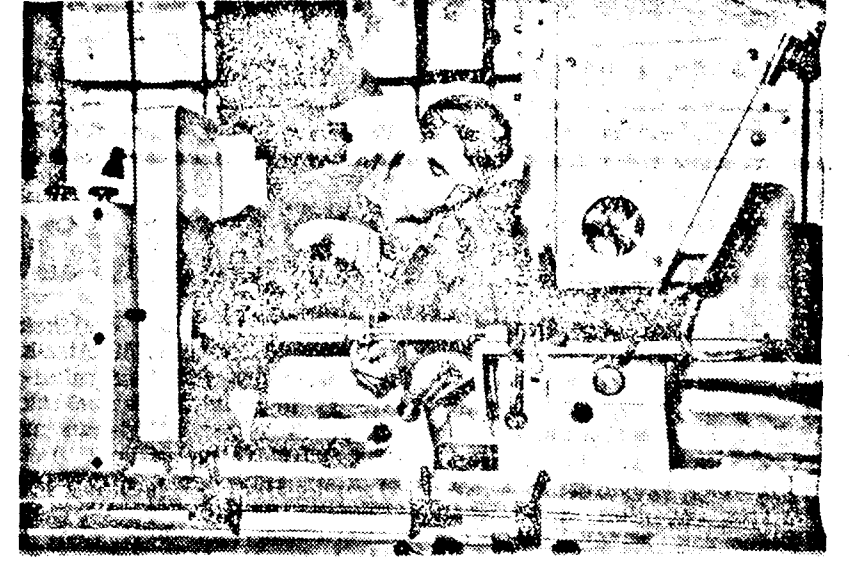
Nagy sikerek — ragyogó távlatok

1949 januárjában látott napvilágot az a Minisztertanácsi határozat, amelyet joggal nevezhetünk az aradi Ranghét-gyár születési bizonyítványának. Egy évvel később májusban már gépek zaja visszhangzott az új munkacsarnokokban. Helyére került az elsőnek érkezett szovjet gyártmányú verti-kális marógép, az ugyanonnan származó gyalogép is. Egymás után jöttek a nagy gyalogépek, a fogaskerék marógépek, a korodónáta furógép s különböző más preloziós, nagyteljesítőképességű gépek, amelyek megfelelő műszaki alapot biztosítottak az első hazai esztergagépek gyártásához.

A gyár felépítését követő években valóságos hősköteménybe illő harcot folytattak a gyárban a műszaki színvonal emeléséért, a gyártmányok további tökéletesítéséért.

Fent, a tervező irodában, a nagy rajzasztalok mellett tervezték, számították, hogyan lehetne tökéletesebb az első, az S-1-et, majd később az S-2-t. Az S-3 sorozatgyártásának megkezdése újabb nagy sikert jelent a gyár krónikájában. A sok-sok szerszám elkészítése, a technológiai folyamatok tökéletesítése megszervezése magas műszaki képzettséget igényelt. A számítások, mérések, kísérletezések mellett a siker titka abban rejlik, hogy nemcsak a tervezők foglalkoztak a gyártmány műszaki tökéletesítésével, hanem sorra ér-

keztek az észrevételek a munkapadok mellől is. A dolgozók, a műszaki haladást szolgáló ujtási, ésszerűsítési javaslatokkal járultak hozzá a termelési folyamat állandó javításához. A gyár dolgozói egyre magasabb szakképzettséget

Az IMSz tagság kötelez. Jól tudja ezt Hancu Teodor IMSz tag is, a Ranghét szerszámgépgyár ifjúságosa. Ezért arra törekszik, hogy az új horonyk ösziúrn minél jobban dolgozzák.

után láttak napvilágot a különböző esztergagépek, melyek mind a gyár munkaközösségének szorgalmáról, hozzáértéséről tanuszkodnak.

A fiatal gyár műszaki fejlődését nem csupán a nagy be-

igénylő eljárásokat vezettek be. Emberek fejlődtek a gyárral együtt. Mind magasabb műszaki ismereteket sajátítottak el a fejlődő vállalat falai között. Kravetz József, Soós Pál, Kovács Imre, Horváth Pál, akik kiváló mesterekké lettek. Tremli Imre, a haladai segédmunkásokból technológus, Zamfira Gheorghe, Taita Mihály, és Szűcs Arthurból pedig kiváló mérnök vált. De ki tudná felsorolni valamennyit? S mindannyian arra törekednek, hogy a gyár fejlődésének útja egyre feléjük legyen.

A vállalat tervehatalában található kimutatások is erről az utról tanuszkodnak. A műszaki fejlődés biztosította, hogy a gyár termelése évről-évre felíveljen. Ime, egy csipetnyi ebből az adathalmazból. A 1950-es tervfeladatokkal szemben 1955-ben az összertermelési terv már 627 százalékos volt, ebben az évben pedig elérte a 1593 százalékos.

S a gyár műszaki fejlődése előtt az elkövetkezendő időszakban még ragyogóbb távlatok nyílnak. A III. pártkongresszuson elfogadott 1960-1965. évi népgazdaságfejlesztési terv célkitűzésével alapján például hatalmas, szinte ugrásszerű fejlődés várható a Ranghét gyárban is. Az új technológiák, a korszerű tudomány vívmányainak gyakorlati alkalmazása ebben a vállalatban is a további fejlődést szolgálják, azt, hogy egyre tökéletesebb gépekkel lássák el népgazdaságunkat. Az öntödei formázógépek, a fogaskerék előállításánál szükséges fogmegmunkáló, a nagypontosságú horonykőszűrőgépek, az automata és félautomata felszerelések mind a műszaki színvonal emelését, a munka tökéletesítését mozdítják elő. Mindezt hozzájárul a III. pártkongresszus által a szerszámgépgyártó ipar elé állított nagy feladatok teljesítéséhez.

Az elektronikus gépsor mellett

Néhány hónappal ezelőtt az ujaradi Refacerea konzervgyár udvara építőtélephoz hasonlított. Rengőbetont, téglát és meszet látott az ember mindenfelé, s ezeket mintegy varázsszóra, u. tágas műhelyeké változtatták. Felépültek a paradicsompaszttá gyártó elektronikus gépi berendezést be-

gadó új épületek.

— Gyárunk napról-napra szépségül, nagyobbodik. Az új gépekkel felszerelt konzervgyárunk ma már nem is lehet összehasonlítani a felszabadulás előtti régi kis műszakkal. Az akkori „gyár” berendezése csak egy mosó és egy régi tisztítóberendezés volt. Az egyetlen kicsiny, füstös műhelyben reggeltől estig robotoltunk — így emlékszik vissza Hartmann Helén elvtársnő a régi gyárra, hiszen ő már akkor is ott dolgozott...

S valóban, a felszabadulás után a régi gyár helyén új épült. Az egyetlen műhely, kilenc korszerűen berendezett üzemostályá alakult át... Az új gépek, a korszerűsítés lehetővé tette, hogy 1948-hoz viszonyítva, ma a gyár 6000 százalékkal többet termel...

Es Czernák János beszélni kezdett.

— Olyan ez a gép, mint egy kis üzem. Mivel is kezdjem? Elsősorban pártunknak tartozunk hálával. Hiszen ez is pártunk határozata megvalósulása, egyik kézzelfogható jele. Mindannyian tudják, hogy az automata berendezés elektronikus programvezérlés alapján működik...

...Mindjobban belemelegedtem mondanivalójába. Szavaiából a párt iránti határtalan szeretet tükröződött.

Ezután Foch Lajos mérnök, főgépész vette át a szót, aki közben szintén megerkezett. Szakszerűen elmagyarázta az automata berendezés működését, majd valamennyien az új gépsorhoz vonultak, a technológiai próba megkezdésére.

Késő este van már, de az első váltás dolgozói még nem tértek haza. Ők is ott akartak lenni, amikor az új gépsor megindul...

Mindenki elfoglalta kijelölt munkahelyét. A vezérlő táblánál Foch Lajos főgépész állt. Izgalom feszült a műhelyben... Egy gombnyomás és a vezérlő táblán elhelyezett műszerek mutatói kilenetek... A gyártási folyamat megindult. Az új automata gépsor a próba ideje alatt a nyersparadicsom feldolgozásában 115 százalékkal meghaladta a gyár régebbi paradicsompaszttá készítő berendezésének csúcsteljesítményét...

...Elen a kommunisztákkal, a gyár valamennyi dolgozója vállalta, hogy felszabadulásunk 16. évfordulóját az új részleg teljes üzembehelyezésével köszöntik. Vállalásukat határidő előtt, becsülettel teljesítették.

Tóth Lajos

Reicher Éva

A másétől — a miénkig

Hódi János még nem mondható időseknek, de viszontagságokkal teli élete alatt annyi mindent megért, hogy az elég lehetne akár két embernek is. A majláiak zömét kitévő nincstelenek közös tartozott. Apjától csak a munka szeretetét és a becsületet örökölte, nemeg a kipusztíthatatlan reményt, hogy egyszer majd megiscsák másképpen lesz...

Fiatal ével — ha egyáltalán voltak ilyenek, munkával, robotlással teltek el. Volt nap-számok, bérés, urasági cseledt e este esztendőknél át a keserves idegen kenyert. Nincs is olyan időszak ennek a munkába ölt fiatalágnak, amelyre szívesen emlékeznék vissza.

De nem sajnálja az éveket, hiszen, ha jól megnézzük, mégiscsak szerencsés ember: része lehet abból a régóta megálmodott világból, amelynek végre maga is építője, előmozdítója.

Csak olykor tör fel belőle a keserűség a kárbavesztett éveket. Ilyenkor, ha egyedül fuvarozgat, sokszor felidézi a múltat, de elég, ha körülnéz a végeláthatatlan határon, a szépen fejlődő kukoricatáblákon, hiszen ma már mindez az övé is, az egykori nincstelen nap-számok, s a hozzá hasonló egykori szegényeké.

Hirtelen gyerekes, játékos szelű kerekedett, s nyomában mint lomha varjú csapat lebent fel az út szürke pora. De a milyén hirtelen fellebbent, éppen olyan gyorsan szét is oszlott. S így van ez azokkal a gondokkal is, amelyek olykor-olykor beárnyékolják Hódi János homlokát. Tovaszállnak, szétoszlannak, hiszen nincs, nem lehet tartós maradásuk.

Az út természetesen nem volt sima eddig. A közös gazdaság szervezésének időszakában és később a megalakulás után is nemcsak az előítéleteket, a rosszindulatú áskálódásokat kellett legyőzniük, de meg kellett birkóznok a tapasztalat hiányával is.

A jövő színterét

A Teba-gyár udvarán az ünnepi felvonuláson részvevő színpompás kocsi díszlik. A hosszú folyosókban emberek sétálnak. Az egyik helyiségben eredményeket összehasonlítanak. És itt lent, a szöveke mellett kis-lás irodában Fábrián Vilma szöveke a gyárról beszél.

— Ugye milyen szép, milyen nagy most a gyár?

Aztán anélkül, hogy válszólnék rá, ő folytatja:

— Ha gyermekkoromban elkerültem volna innen s most jönnék vissza, bizony nem ismerném meg a régi gyárat.

— Hát olyan régen dolgozik már itt?

Rábólint, vár egy kicsit mint-ha azon gondolkodna, hogy mondja-e, aztán mégis megszólal...

— Harminhárom éve... a szövekeben.

Egy pillantást vetek noteszembe. Neve ott szerepel a legjobbak között. Júliusban is 22 százalékkal teljesített tervén felül. S ez a 22 százalék sok mindenről beszél: szeretetről, odaadással, lendületről...

Fábrián Vilma gyermekkorában került a Tebába. Akkor nem volt itt egyéb, mint egy épület 60 szöveke. Tíz-tizenhat órai munka. Minden év végén felmondták. Január 6-8-án ismét felvették. Szabadság nem járt, pénz igen ke-

A jövő színterét

Meg voltak az összekötő épületek, már így állt a gyár. Vagy mégsem?

Gondolkozik, törli a fejét.

— En csak a jövőbe látok...

— Honnan lát a jövőbe?

Nem töpreng a válaszon.

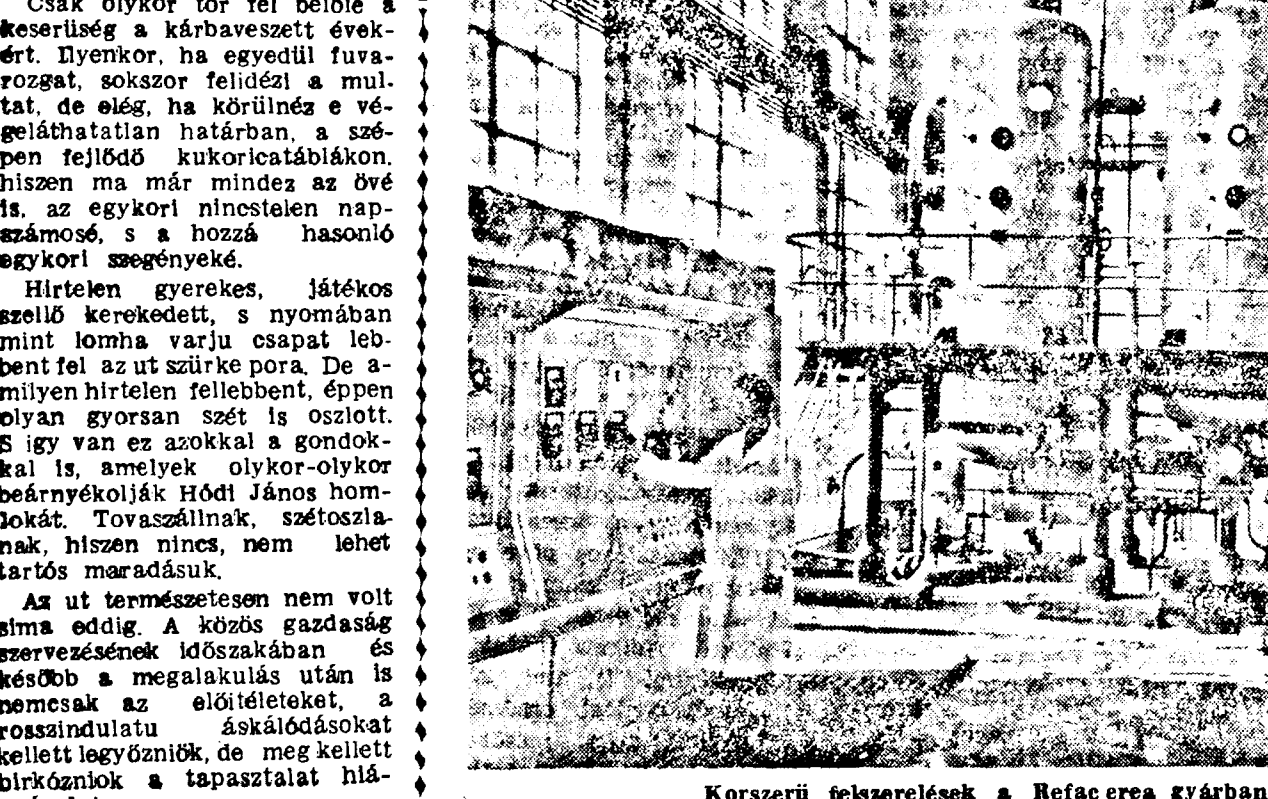
— Innen. Csak innen, a másik tereméből. Az ellenőrző asztaltól. Mert minőségi ellenőrző vagyok. Az én kezemen minden áru átfut. S én látom a változást, a minőségi ugrást, a választék bővülését. Emlékszem mit gyártottunk tavaly s ahhoz képest mit gyártunk idén. Mondhatom a különbség nagy. Nem, nem is nagy — őrlásl.

Aztán a huszonhárom évesek közéletiségével folytatja:

— Tud arról az ujtásról, melyet a fonodában alkalmaznak? A porleszivóról? No, csak azért említem, mert ha azt széles körben alkalmaznák, megváltozik a fonoda egész arculata. Ritmusból, tisztaságból, termelékenységéből — mindenben. Ez is valahogy már a jövőt sejteti.

Léb László termelési felelős a számok, a műszaki törvények szemszögéből néz a jövőbe.

— A III. pártkongresszus meghatározta az utat. Nálunk a termelés növekedése ezáltal nem beruházások folytán, hanem a meglévő géppark jobb kihasználása révén valósul meg. A termelési egységek jobb „összehangolása” még ez év végéig a jelenlegi szinttel szemben 15 százalékos növekedést

Korszerű felszerelések a Refacerea gyárban.

A jövő színterét

Az ünnepi felvonuláson részvevő színpompás kocsi díszlik. A hosszú folyosókban emberek sétálnak. Az egyik helyiségben eredményeket összehasonlítanak. És itt lent, a szöveke mellett kis-lás irodában Fábrián Vilma szöveke a gyárról beszél.

— Ugye milyen szép, milyen nagy most a gyár?

Aztán anélkül, hogy válszólnék rá, ő folytatja:

— Ha gyermekkoromban elkerültem volna innen s most jönnék vissza, bizony nem ismerném meg a régi gyárat.

— Hát olyan régen dolgozik már itt?

Rábólint, vár egy kicsit mint-ha azon gondolkodna, hogy mondja-e, aztán mégis megszólal...

— Harminhárom éve... a szövekeben.

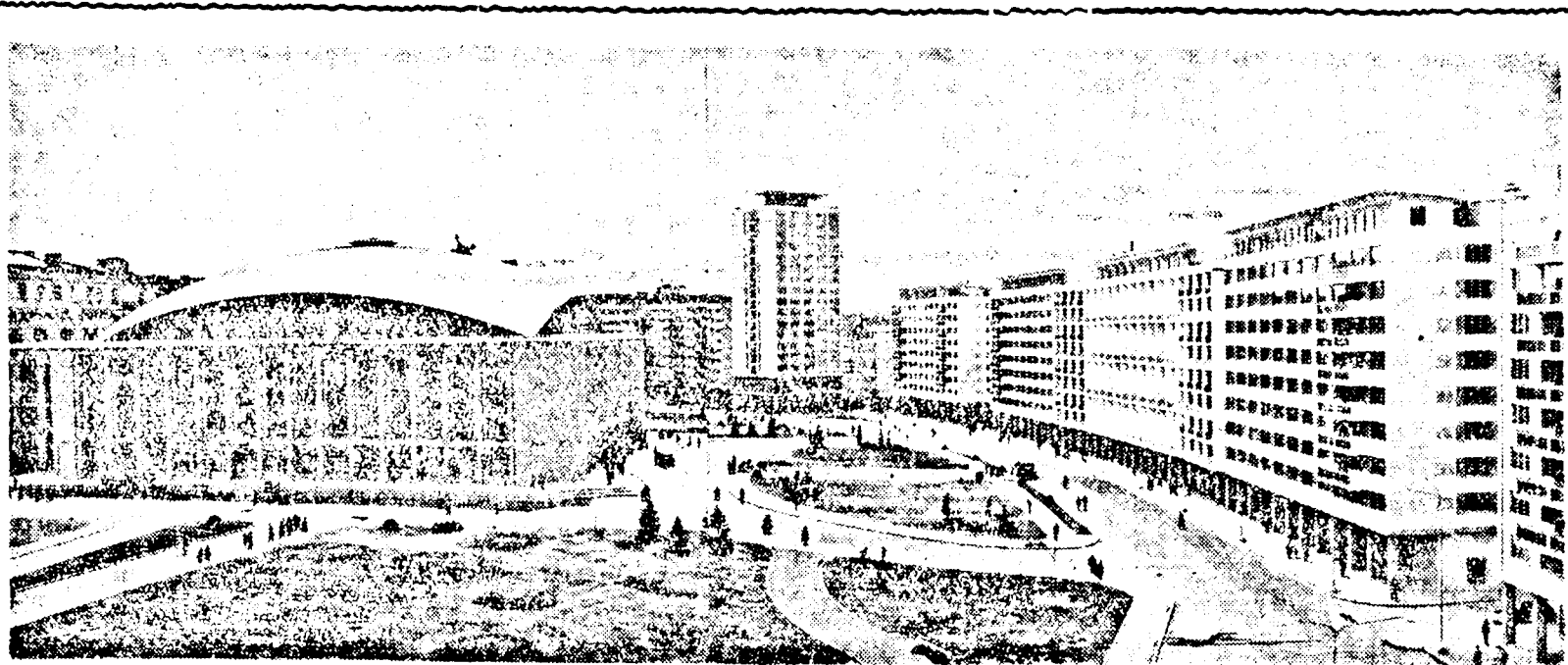
Egy pillantást vetek noteszembe. Neve ott szerepel a legjobbak között. Júliusban is 22 százalékkal teljesített tervén felül. S ez a 22 százalék sok mindenről beszél: szeretetről, odaadással, lendületről...

Fábrián Vilma gyermekkorában került a Tebába. Akkor nem volt itt egyéb, mint egy épület 60 szöveke. Tíz-tizenhat órai munka. Minden év végén felmondták. Január 6-8-án ismét felvették. Szabadság nem járt, pénz igen ke-

A Teba-gyár hatalmas épületes optója.

Vörös Lobogó
Vasárnap.
1960. augusztus 21.
2. oldal

A fővárosi Köztársasági Palota új, impozáns terme s a teret övező tömbházak.

Petru Vintilă

A haza térképén

— Részletek —

Nálunk abban az időben még úgy csépeltek, mint az egyiptomi fáraók korában, a szörűn a kéveket a lovak és szarvasmarhák patái alá helyezték. Krüger akkortájt mérsékosként dűfött a haza mellébe és minden gyufaszál arany-szemcséjé változott gyilkos kése nyomán, de a Torolagán a szarvasmarhák patái alá helyezették. Krüger akkortájt mérsékosként dűfött a haza mellébe és minden gyufaszál arany-szemcséjé változott gyilkos kése nyomán, de a Torolagán a szarvasmarhák patái alá helyezették.

lem megmutatja neki, hogy 1907 tavaszán, két hét alatt a földesur tizenegyezer parasztot ölt meg, tehát nem volt közönséges utonálló, hanem féltelm.

Kik védtek a nép igazát, adtak a népek új hazát, benne munkát s munkára kedvet.

Ez hát a Népköztársaság. Építjük szépeket, egyre szebbeket! (Szemlér Ferenc: Új haza című verséből).

tes és szándékos népiértés büntetése. Napjainkban már egyetlen földesur sem találhat a világnak ezen a táján. Amikor kilenc, vagy tíz évvel ezelőtt valamely nyaraló kovacsolt vaskapuja elé értem, még én is megkérdeztem, mi volt ott egykoron. Ma már nem kérdezem. Olyan mélyre átható kálus történetek, hogy a mult a földesurakkal és ispanokkal történelemelőtti kornak tűnik.

Résica mellett Vajdahunyad az ország acélszá- va. Lükettése ott érezhető a soha ki nem hunyó kemencékből kiömlő izzó áradatban, az acél és nyersvas zuhatagában. Ott és Resicán kezdődik az acél nagy, frenetikus és döbbenetes utazása. Nyújtott rudak vagy sinek, lemezek vagy öszszvont huzal alakjában indul el az

Mért van ez, ó Căluen, Hogy forró nyár idején Egen felhő nyoma sinek S földön aszály a bilincs? Ó, Căluen, Căluen, Rázd meg a rostádat, Öntözd meg a tájat. Bő cseberből futja, Tölts vizet a kutba.

Azoknak az években a kommunisták a doffanai és karánsebesi börtönökben sanyitdtek. A kommunisták, akiknek derekát nem görnyeztette meg a királyi-földesuri ostar, arról álmództak, hogy muzeumba kerül a faggyuméses és a petróleumlámpa, hogy kiállítási terembe kerül a facke, arról álmództak, hogy a történelem szemétdombjára vessék a királyi palástot, a burzsoa miniszteri cilindert, a gyáros motorját és a kapitalista uszórás kéziméregét.

Szoktak aggynemnek tünhetett az álom, hogy traktorra ültessük a parasztot, olyan időben, amikor még egy millió fackére lett volna szükség. A Fordok és Hanomágok korában hihetetlennek tűnhettek a román traktor, mint a. Hogy hihetetlen az örökmozgó feltalálása.

De ma a szabad élet tizenöt éve után, van-e álom amely képzeletet felülmúlónak és megvalósíthatatlannak tűnne? Nem lehetett valami csodálatos és szépséges az IAR-22 traktor, de ma már tíz, husz, harminc ország is ismeri és igényli a korszerű, a vezető kezének engedelmeskedő, gazdaságos és szorgalmas UTOS traktort. Napunk ezeréves története során, először a Miorija drámai és varázslatos soral után e költemény bonyolult és korszerű mezőgazdasági gépi meglelőjét, egy traktort, egy öt barázdas ekét, kombájt, aratót és cséplőgépet adott az emberiségnek.

Egy serdülnő kora ifjú, aki most tölti be a tizenöt évét, megkérdezheti, mi az, hogy „földesur”, a szó pedig elvontnak és képtelennek, elképzelhetetlennek tűnhet. Lapjain és fakszimiléin a történe-

acél kalandos és fantasztikus utjára. Számtalanszor láttam már az acél e néhány nyersanyag alakját, sint, lemezt és huzalt szállító tehervagonokat. A feldolgozó üzemek felé igyekeztek. És egyik napon — sohasem felejttem a meglepő és váratlan epizódot — találkoztam annak az acélnak egy tonnával a Diadaliv környékén, a köruton. 1949 nyarán történt, június 20-án délelőtt. Önmeghajtsu, különös gépszörnyeteg, a városból jövet, közeledett a Diadaliv felé. Senki sem látott még ilyenmit Bukarest utcáin. En is megálltam, meglepetve, megbotránkozva és kíváncsian, hogy lássam, mi az. Velem szemben, csipőre tett kézzel, ugyanugy meglepetve és kíváncsian, de haragosan is, ott állt a Diadaliv mellett szolgálatot teljesítő milicista. Azért volt ott dühös, mert a nehéz járművek számára tilos a közeledés a Diadaliv közelében és ime ös-kori szörnyhöz hasonló gépkocsos közlekedett és úgy remegtetta a körút kököcskét mintha pánélköcski haladt volna arra. Akkor értettem meg, hogy mi az. Kombájn volt.

A volánnál ülő vezető tudá- lékos, kérdő mondatlalt felelt a milicista kérdésére: — Aztán tudja-e maga elv- társ, milyen gép ez? Az ő hazai gyártmányú kombájn. Engedje utjára!

Săfticara vitték a kombájn- t, az első vizsgára az élettől. Napok mulva magam is utána mentem Săfticara. Látni akartam a buzaöldeon, amint gályaként uszik az aranylő, bronzsínű hullámos tengeren. Ki gondolt volna arra, hogy Románia, amely még az ősrégi sariót is külföldön vásárolta, valaha nemcsak sariókat és kasszakat, nemcsak állatvontatásu kaszálógépeket, hanem önmeghajtsu kombájncokat, korszerű és bonyolult gépeket gyárt majd? Történelme során először, Románia sorozatban gyárt számos gépet és gépcsoportot világtechnikai színvonalon.

És mindez csak 1944 augusztus 23-a után, a Szovjetunió testvéri segítség- vé vált lehetségessé a „főleg mezőgazdasági” Romániában. A legkülönbözőbb alakjában láttam és éreztem ezt a segítséget. Nagy keleti szomszédunk buzával és kukoricával sietett segítségünkre a háború utáni kegyetlen szarazság idején. Legjobb műszaki szakembereink közül számosan a Szovjetunió- ban végeztek tanulmányokat és nyertek szakképesítést. Szovjet barátaink — a legelőny- sebb feltételek mellett — gépeket szállítottak nekünk, hogy talpra állítsuk a román ipart. Borzostin, Resicán, Victoria városban, Vajdahunyadon, Paros- vin és a bekási V. J. Lenin víztorlóinál moszkvai, lenin- grádi és urali üzemek védle- gyét viselő gépeket találunk. Az említett helyeken és még sok olyan helyen, amelyre valamennyien büszkék vagyunk, valami beleszövődött a segítség- gúnkre érkezett szovjet szak- ember — technikus, mérnök, (Polytatása a 6-ik oldalon)

Népet szolgáló kultúra

tartalmában szocialista kultu- ra, népünk haladó kulturális közkinccse vál- nek. mindenki tudomány viv- mányából, jóté- menyekből, az arra érdemesek előtt nyitva áll- nak az iskolák, egyetemek kapu- l.

Ma már ter- mészetes, hogy hazánkban meg- szűnt az írástu- datlanság, hogy ugyszólván nincs község, falu, amelynek ne lenne kultur- otthona, iskolá- ja. A mozháló- zat is igen ki- terjedté vált és ahol nem mű- ködik állandó filmszínház, oda a mozikaravá- nok járnak rendszeresen. Természetes az is, hogy a kul- tura és a tudomá- ny jótétemé- nyéből a ro- mán néphez ha- sonló mérték- ben részesülnek a nemzeti ki- turális életben is forradalmi változásokat hozott. Egyre job- ban megerősödik és kibonta- kozik a formájában nemzeti és

Említest kell tennünk a felső- oktatás mennyiségi és minőségi átalakulásáról is. Míg 1938-ban hazánkban 16 felsőfokú taníté- zet működött 33 fakultással, napjainkban 39 felsőfokú tan- intézetünk van 95 fakultással. Az itt folyó oktatás és a ku- tatómunka tudományos jelle- gét az egyedül helyes világné- zet, a marxizmus-leninizmus biztosítja. Páratlan fellendü- lés jellemzi a tudományos ku- tatómunkát. A párt és kor- mány irányítására a tudomá- nyos tevékenység mindenek- előtt az ország gazdasági éle- te központi kérdéseinek meg- oldására irányul. Ezért léte- sült a többi között az első ha- zai Fizikai Intézet is, amely feladatult tűzte maga elé az ország gazdasági fejlődésével kapcsolatos lényeges fiz- zikai kérdések megoldá- sát. A Szovjetunió tá- mogatásával létesítettük az Atomfizikai Intéze- tet, amelynek keretében ciklotron és reaktor működik és ahol rend- kívül szép eredmények születtek a tudósképzés területén.

Szembetűnő a minő- ségi ugrás a gyógyszer- ipar megteremtésében és fejlődésében. A meg- lévő kedvező természeti adottságokat csak a felszabadulás után ér- tékesíthettük. Szovjet segítséggel létesítettük

KÖLTŐK, IROK, MŰVÉSZEK állítottak műveikben maradan- dó emléket annak a hőses önfeláldozó harcnak, amelyet hazánk pártvezette munkászor- tálya, dolgozó parasztsága és néphez hű értelmisége vívott a felszabadulás után az ország felvirágoztatásáért, a szebb és jobb élet megteremtéséért. És valóban művészt-líheto, nagy- szerű, példát- lan győzelmeket értünk el a 18 év során, az év- százados elma- radottságot, a megalázó félgymarmati rabsorsot szabad, napfényes élet váltotta fel, amelyben teljes lendülettel kibontakozhat tehetséges és szorgalmas népünk alkotókész- sége, teremtő ereje.

Öntudatosan, magabiztos lép- tekkel haladunk a jövő felé, mert tudjuk, hogy erőfeszíté- sel, áldozatos munkával ma már a legmerészebb álmok is megvalósíthatók. Előrehaladá- sunk sikerének kezessége a párt bölcs irányítása.

A Román Munkáspárt, dolgo- zó népünk tapasztalt vezetője, adottságainkra eddigi sikereink- re támaszkodva ezuttal is ki- dolgozta országunk fejlődésé- nek hatéves gazdaságfejlesztési, illetve tizenöt éves távlati ter- vet, népünk magas szto munká- és harci programját. Az ebben lefektetett adatok talán ér- dektelennek tűnnek a felléle- tes, közömbös olvasó számára, de mindazok, akik szívvel-lélek- kel, egész tudásuk és energiá- juk latbavetésével országunk, népünk telemekkedésen raunkál- kodnak — azok felfedezik a száraz szám adatok mögött fej- lődésünk ragyogó távlatait. E szám adatok mögött ott rejlik a mi világunk egész szépsége, a szocialista valóság hatalmas ereje.

Munkásosztályunk élesapata- nak nemrég lezajlott országos tanácskozásán, a III. pártkon- gresszuson elfogadott Irány- elvek, a megvalósításra váró nagyszériű feladatok, fejlődé- sünk lelkesítő távlatának fel- becslhetetlen értékű doku- mentumal. Három adatcsopor- tot különböztethetünk meg ben- ne. Az első eddigi eredménye- ket foglalja össze, a második a közvetlenül előttünk álló fel- adatokat határozza meg, a harmadik pedig a távolabbi jö- vőre mutat. De e három cso- port elválaszthatatlan egymás- tól, mint ahogy egész építő munkánk egyetlen szakadatlan alkotó áradás.

Ha összehasonlítjuk a három adatcsoportot, az is szembetű- nök, hogy haladásunk egyre gyorsabb ütemű, mindinkább közelebb visz bennünket kiü- zött nagy célunkhoz, a szocia- lizmus építésének befejezéséhez, kiteljesítéséhez.

HATÉVES NÉPGAZDASÁG- FEJLESZTÉSI TERVÜNK ALAPVETŐ FALADATA A SZOCIALIZMUS MÍLSZA-

vel, a nagyarányú gépesítéssel és talajjavítási munkálatokkal lehetővé válik a mezőgazdasági termelés nagyarányú fejlődése és így hat év múlva 70—80 szá- zalekkel több mezőgazdasági terméket állítunk elő, mint a mult évben.

Rendkívül fontos az, hogy a termelés komplex gépesítésével és automatizálásával a fellett technológiail

módszerek alkal- mazásával, az iparágak szako- sításával és koo- perálásával, a

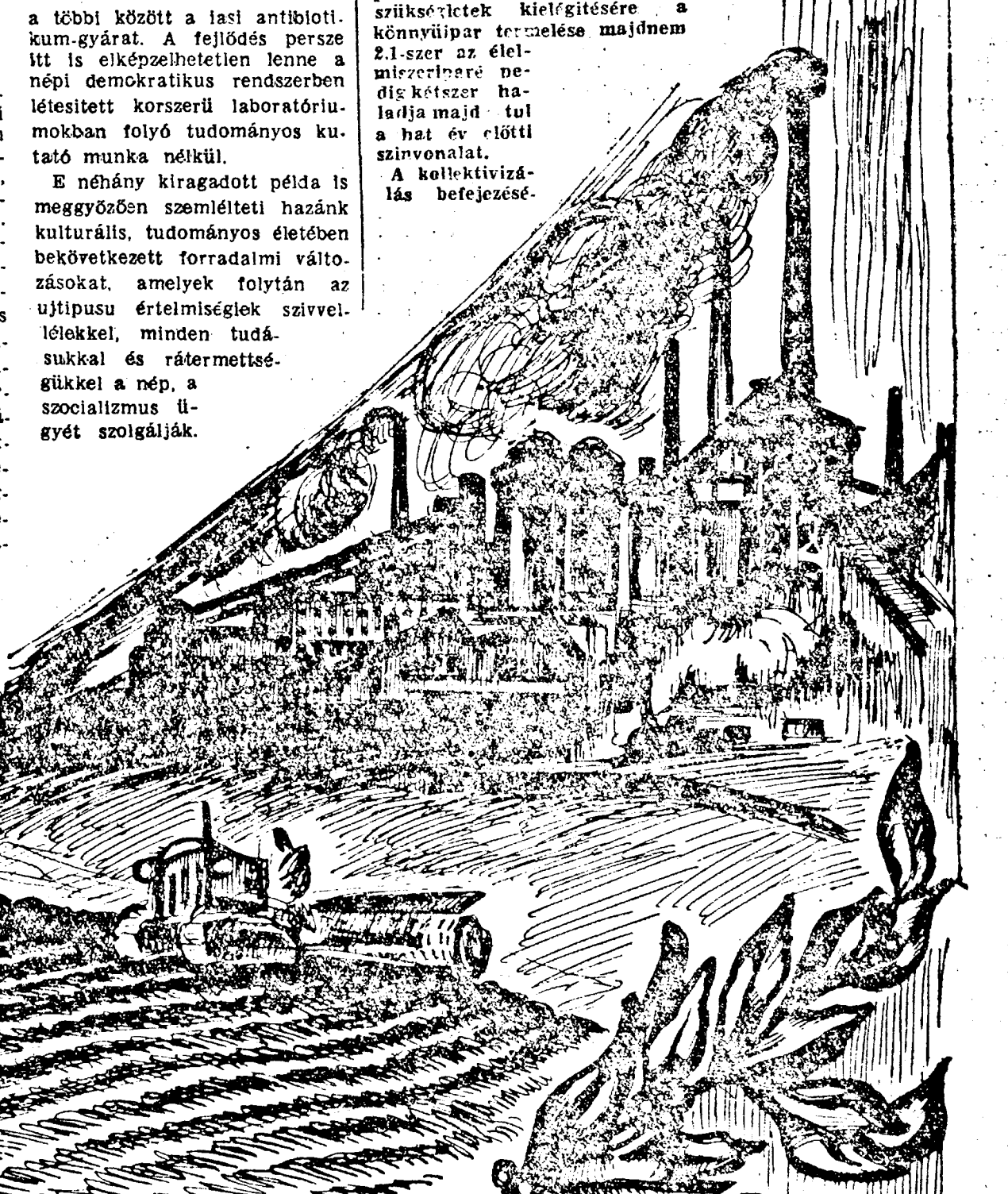
Lelkesítő távlatok

ki- anyagi alapjainak továbbfej- lesztése, a termelőerők gyors növekedése, a szocialista építés- lesztési terv teljesítésének fel- tételeit. A korszerű technika széleskörű bevezetése szükségs- sé teszi, hogy a dolgozók alapo- s elméleti tudással, szakmü- veltséggel rendelkezzenek. 1960 —1965 között mintegy 260.000 szakmunkás több, mint 100.000 technikai középiskola és körül- belül 54.000 felsőfokú képezési- sű szakember kerül ki a tanít- tételekből.

NAGYSZERŰ TÁVLATOK nyílnak a kulturális és művé- seli tevékenység fejlesztése, az egészséges életmód kiterjesztése terén is.

A 15 éves távlati terv pedig, ha nagyvonalakban is, a távolabbi jövő szívetdobogató, ragyogó kilátását vázolja fel előttünk. Célkitűzésünk lényege: biztosí- tani a népgazdaság összes ágai harmonikus fejlődését — to- vábbra is fenntartva a nehé- ipar elsőbbségét — valamint olyan termékek előállítását, amely lehetővé teszi a dolgozó nép jólétének felemelését a vil- lág legfeljettebb országainak színvonalára. Más megfogalma- zásban az a többi között azt je- lent, hogy 1975-ben hazánk dolgozóinak életszínvonala 26- szor magasabb lesz, mint 1938- ban volt.

Nem kétséges, hogy orszá- gunk gazdasági és kulturális fejlődésének nagyszériű távlati megvalósításához dolgozóink erőfeszítéseit, még lelkebb, eredményekben még gazdagabb munkára serkentik. A szovjet- unió önzetlen, baráti támoga- tása, a többi szocialista orszá- gal való együttműködés szá- mottevéen megkönnyíti, hogy közelebb kerüljünk feladataink valóra váltásához. A párt bölcs vezetése, a párt, a kormány és a dolgozó nép megbonthatatlan egysége, a páratlan alkotó kedv az a szilárd talaj, amelyre biz- ton épül a ma még számokban, adatokban kifejezésre jutó még biztatóbb jövő.

ÉPÜLJI, SZÉPÜLJI, DIRÁNGÓ HAZÁNK

A VILÁG MINDEN TÁJÁRÓL

Ítélet az amerikai kémpilóta bűnperében

Amerikai jogász kijelentette: a szokatlanul enyhe büntetés azzal magyarázható, hogy a Szovjetunió határozottan óhajtja a békét és a békés egymás mellett élést

— A Powers-per visszhangja —

MOSZKVA. (Agerpres). —

TASZSZ: A Szovjetunió Legfelső Törvényszékének katonai kollegiuma pénteken hirdette ítéletét Francis Gary Powers amerikai kémpilóta bűnperében.

V. V. Boriszoglevszkij jogász, altábornagy, a Szovjetunió Legfelső Törvényszékének katonai kollegiumának elnöke felolvasta a törvényszék ítéletét a Francis Gary Powers amerikai kémpilóta elleni bűnperben.

„Az államellenes bűncselekedetért való bünyváni felelősségről” szóló szovjet törvény második cikkelye alapján a törvényszék bűnösnek találta Francis Gary Powers vádlottat és 10 évi szabadságvesztésre ítélte: az első három év börtönbüntetés.

Az ítélet jogerős és nem felbontozható.

A jelenlévők meglepedéssel fogadták az ítéletet. A teremben viharos taps tört ki.

Ezzel véget ért Francis Gary Powers amerikai kémpilóta bűnperének tárgyalása.

MOSZKVA. (Agerpres). —

TASZSZ: Powers bűnpere tükrözte a szovjet törvényhozás magasrendű tulajdonságait — jelentette ki a TASZSZ egyik munkatársának William Patterson new-yorki ügyvéd, aki részt vett a tárgyaláson.

A vád kétségtelenül kérhetett volna halálbüntetést — hangsúlyozta Patterson. Mint az amerikai jogász mondotta — Powers szokatlanul enyhe büntetést kapott. Ez azzal magyarázható, — tette hozzá — hogy a Szovjetunió határozottan óhajtja a békét és a békés egymás mellett élést, valamint az, hogy Powers tulajdonképpen csupán eszköz volt az amerikai militarista klíka kezében.

Az elítéltről szólva Patterson kijelentette, hogy Powersnek nincsenek eszményképei és személyes meggyőződése. Válasza a dollár. Fajdalmas és borzasztó dolog — tette hozzá —, hogy millió és millió amerikai ifjút nevelnek így. Ezek az ifjak pénzért mindent képesek megtenni.

NEW YORK. (Agerpres). —

TASZSZ: A hivatalos körök nyomására egy sereg amerikai naplap továbbra is úgy próbálja beállítani Powers perét, mint „propaganda akciót”. Ennek ellenére ezek a sajtóorgánusok is kénytelenek beismerni, hogy a

törvényszék mindenképpen tiszteltben tartotta a jogi eljárást, tárgyilagossá volt.

E tekintetben jellemező a New York Times szemléletét a bírósági ítéletre. A bírósági ítélet az amerikai jogász, aki részt vett a tárgyaláson, kijelentette, hogy „Powers kihágása a mi eljárásunkhoz (az amerikaihoz) szerkesztés” képest igen enyhe volt. A Star washingtoni lap szerint a pilóta igazat mondott. Semmi jel mutat arra, hogy Powersre nyomást gyakoroltak volna, vagy hogy rosszul bántak vele.”

CANBERRA. (Agerpres). —

TASZSZ: Az ausztráliai lapok első oldalán közölték Powers amerikai kémpilóta kapcsolatos híreit. A Melbourne-i Sydney Morning Herald, valamint a Herald című lapok a moszkvai peren részt vett ismert angol jogász, L. Drichester nyilatkozatát közlik. Az angol jogász kijelentette, hogy a per az összes jogi szabályok tiszteletben tartásával folyt le. Peter Gladwin, a Sydney Daily Telegraph és a Melbourne-i Sun című lapok moszkvai tudósítói hangsúlyozza: Az amerikai propaganda teljesen alaptalanul állítja, hogy Powerset elvezeték „megdolgozásnak” vetették alá. A per egész lefolyása, Powers válasza a kérdésekre, megadta ezeket a kijelentéseket — írja Gladwin. Ezen a véleményen van számos, a moszkvai peren részt vett megfigyelő — írják a lapok.

MOSZKVA. (Agerpres). —

TASZSZ: Szatis Csatterdzsi, Indiai közeletű személyiség, a szállításiügyi dolgozók nemzetközi szakszervezeti szövetségének titkára kijelentette, hogy a Powers per során világosan bebizonyosodott: a vádlott az USA központi hírszerző irodájának ügynöke.

Véleményem szerint a törvényszék igazságszolgáltatást hozott. Powers bűnösségéhez nem fér kétség. E mellett tanuskozik a vádlott vallomása és a szakértői vizsgálat anyaga.

A per tárgyalása során kiderült — tette hozzá az indiai közéleti személyiség — hogy Powers minden külső nyomás nélkül belsimeri bűnösségét. Mint Csatterdzsi mondotta, a tárgyalás a legvilágosabban megerősítette azt a tényt, hogy

Moszkvában naponta 250 lakást adnak át rendeltetésének

MOSZKVA. (Agerpres). TASZSZ:

Jelenleg Moszkvában ezer lakásra számítva évente 18 lakást építenek, míg Franciaországban 5,5-et, Angliában és Ausztriában 6-ot, Hollandiában 7,5-et, Svédországban és Svájcban 6,9-et, Norvégiaiban pedig 8-at építenek. A Szovjetunió fővárosában évente több, mint négytízmillió rubelt költenek lakásépítésre.

Az OSZSZSZK Legfelső Szovjetjének elnöksége határozatot hozott Moszkva területének kiterjesztésére és újajépítésére. Jelenleg Moszkvában egyezre mintegy 2000 házat építenek s naponta 250 lakást adnak át rendeltetésének. 1917-ben Moszkva lakásállománya 12 millió négyzetméter volt, míg 1959–1965 között 20 millió négyzetméter lakást fogtak építeni. Nemcsak minden moszkvai családnak külön lakása lesz és minden moszkvai lakosra 15 négyzetméter lakterület fog jutni. Újjáépítik Moszkva központját is. A Kreml környékéről eltávolítják a lakóházakat.

A legnagyobb pillanat

(Folytatás a negyedik oldalról)

bogni kezdett a néma mozdulatlan látvány, amely — úgy érezte — súlyosan nehezített a teremre. A következő pillanatok azonban minden kézzel a magasba lendült, s úgy is maradt egy ideig — a fiatal ember megint úgy érezte, hogy mérhetetlenül sokáig.

Közszönm elvtársak — mondta a titkár. — Egyhangú szavazás alapján Vale Sterian elvtárs a mai napotól kezdve pártunk tagjelöltje. Az egy éves jelöltségi idő alatt Sterian elvtárs konzultatív szavazati joggal részt vehet szervezetünk minden ülésén. Gratulálunk Sterian elvtársnak és sok sikert kívánunk neki ebből az alkalomból.

NAGYBODORAS SZUNET következett. Az olvasztók, szinte kivétel nélkül szeretettel kívántak Valának. Az idősebb

párttagok egy kis szomorúsággal mosolyogtak rá, s egy-egy fejként állással juttatták kifejezésre, hogy mit nem adnának érte, ha fiatalok lehetnének, ha ők is úgy tanulhatnának, ahogy Vale tanult és ha töretlen erővel, huszonnégy esztendősen léphetnének be a pártba. Donát, az igazgató, arcan bízott mosollyal el nem mozdult Vale mellől.

A következő napokban állt be a fiatal munkás életében az a fordulat, amely váratlanul megváltoztatta egész gondolkodásmódját és érzését. Vale ugyanaz maradt, aki volt, de legbensőbb énjében erős gyökeret vert az elhatározás, hogy egész szívvel-lelkével, minden idegrendszerével helyt fog állani ott, ahova a párt szólítja. És az állandó örömmel töltötte el.

a csúcserkeztetést az amerikai vezetőkörök provokációját hiusították meg.

BEJRUT. (Agerpres).

Az An-Nida című libanoni lap Powers amerikai kém bűnperét kommentálva megállapítja, hogy Powers büntetése nem csupán a Szovjetunió, hanem az egész világ ellen irányul, mivel világháborút robbantathatott volna ki s mint ismeretes, a csúcserkeztetést megindulását eredményezte. A lap hirmagyarázója hangsúlyozza, hogy az USA ilyen büntetéseket követelt el nemcsak a Szovjetunió, hanem az arab országok légierőjében is.

WASHINGTON. (Agerpres).

TASZSZ: Az Associated Press hírlapnőköszövény közli, hogy sem az amerikai külügyminisztérium, sem pedig a központi hírszerző iroda, amely az U-2 kémpilótáé gépek szovjetellenes berendezését irányította, nem óhajtott kommentárokat fűzni a Powers ügyhöz — a moszkvai tárgyalás befejezése után.

DAMASZKUSZ. (Agerpres).

TASZSZ: Az Egyesült Arab Köztársaság szíriai övezetének közvéleménye és sajtója nagy figyelmet szentelt a Powers pernek.

A per kapcsán a Saut El Arab című lap egyik vezetőcik-

kben egyebek között így ír: Az amerikai pilóta elmondotta, hogy az amerikai kémpilótá-gepek támaszpontjai CENTO tagállamok repülőterén vannak. Powers repülőgépe a törökországi Adana repülőteréről indult utnak. Szükség esetén ilyen célra fel lehet használni az iráni repülőtereket is. Mind az arról tanuskozik, hogy a Szovjetunió joggal tart a katonai blokkoktól.

A politikai hirmagyarázók többsége úgy vélekedik a per kapcsán — írja az újság — hogy az illyenszerű kémpilóták súlyosan veszélyeztetik a béke ügyét és növelik a nemzetközi feszültséget.

MOSZKVA. (Agerpres). —

TASZSZ: Frank Rogers, a Powers család ügyvédje kijelentette, hogy szovjet újságíróknak, hogy 3 és 6 kollegája, Alekszander Parker meg néhány órával ezelőtt tanulmányozták a szovjet igazságszolgáltatási eljárást. Hangsúlyoznom kell — mondotta Rogers —, hogy a tárgyaláson az eljárást szigorúan tiszteletben tartották.

Rogers és kollegája nagyra értékelték Mihail Grinyov ügyvéd szerepét. Senki más nem védhetné volna jobban a vádlottat, mint Grinyov. A szovjet ügyvéd sikerrel teljesítette professzionális kötelességét.

„A világ összes dolgozói a kubai nép mellett vannak”

PRAGA. (Agerpres). Ceteke. A Szakszervezeti Világszövetség Titkársága táviratot intézett az Amerikai Államok Szervezetének külügyminiszterei értekezletének elnökéhez és Kuba képviselőjéhez. A távirat így hangzik:

A Szakszervezeti Világszövetség 101 millió tagja nevében határozottan tiltakozik az ellen, hogy az Egyesült Államok kormányza az Amerikai Államok Szervezetének külügyminiszterei értekezletét felhasználva politikai, gazdasági és katonai lépéseket tegyen Kuba ellen.

Tejes mértékben támogatjuk a kubai nép igaz ügyét és elítéljük az amerikai imperialista körök rendszeres agresszív akciót a kubai nép ellen.

A világ összes dolgozó szilárdan sikkra szállnak a kubai dolgozók, a kubai nép mellett és sohasem egyeznek bele abba, hogy egyoldalú, vagy kollektív beavatkozás induljon Kuba szabadsága és szuverenitása ellen.

MEXICO CITY. (Agerpres).

TASZSZ: A Diario de Mexico című lap „San Jose nem Caracas” címmel cikket közöl egy ismert mexikói újságíró tollából. A cikkírő az Amerikai Államok Szervezetének San Jose-i külügyminiszteri értekezletével foglalkozik. Ennek kapcsán megemlíti, hogy 1954-ben, a caracasi értekezleten szegényteljes esemény történt. Itt az USA megszerezte magának a latin-amerikai országok többségének támogatását és elítélte Guatemalát, mint „a nemzetközi kommunizmus eszközt”. A határozat után amerikai katonai beavatkozás következett.

Latin-Amerika népei — hangsúlyozza a cikkíró — nem felejtették el, hogy mi történt a caracasi értekezleten és azt sem,

hogy mi következett az értekezlet után. Eppen ezért bizalmatlansággal viseltetnek az ilyen értekezletekkel szemben.

A cikk hangsúlyozza, hogy a caracasi értekezlet óta a helyzet számottevően megváltozott és hogy az amerikai államok ma már bárkit kényszeríthetnek arra, hogy tiszteletben tartsa szuverenitását.

Lodge lemondása

WASHINGTON. (Agerpres).

A France Presse jelentése szerint a Fehér Ház szóvivője kijelentette, hogy Henry Cabot Lodge lemondott az Egyesült Államok állandó ENSZ-küldötte tisztségéről. A lemondás folyó év szeptember 3-tól érvényes. A hírlígynekesség hangsúlyozza, Cabot Lodge azért mondott le, hogy mint a repu-

Új típusú Diesel-mozdonyt hidraulikus transzmisszióval építettek a lugani (Szovjetunió) „Októberi Forradalom” mozdonygyárban. Képünkön a mozdony-építők egy csoportja

Következetes előkészületek az ember utnakindítására a kozmoszba

— Az új szovjet szputnyik-űrhajó felülvizsgálata visszhangjából —

PARIZS. (Agerpres).

Franciaországban rendkívül nagy érdeklődéssel szereztek tudomást arról, hogy a Szovjetunióból utnak indították a második szputnyik-űrhajót fedélzetén kísérleti állatokkal. Az esti lapok első kiadásai között még nem adhatták hírül az eseményt. A franciák így a rádióból tudták meg az újságot s egyben azt is, hogy augusztus 19-én délután a szovjet űrhajó elhaladt a francia főváros fölött és rádiójeleit a Párizs melletti Meudon obszervatóriumban feljegyezték.

Ez a hír valószínűleg sajtószennedő volt. Az összes esti lapok első oldalán hatalmas címbetűkkel hozták. Több francia lap címei egész oldalasak.

MOSZKVA. (Agerpres). —

Az űzbékesztési csillagvizsgáló és a közvélemény összes rövidhullámú rádióállomásai megfigyeléseket végeztek a má-

sodik szovjet űrhajó útjával kapcsolatban és felfigyeltek az űrhajó rádiójeleire — jelentette ki Tasmuhamed Karir-Riazo akadémikus. A világ közvéleményének jóformán még nem is volt ideje megérteni a szovjet tudomány és technika legutóbbi eredmények jelentőségét és máris a szovjet tudósok és mérnökök új győzelmeinek tanúja lett — tette hozzá az akadémikus.

Tyymofej Gorbacsov, a Szovjetunió Tudományos Akadémiájának levelező tagja és az akadémia szibériai fiókja elnökségének alelnöke kijelentette, meggyőződése, hogy elsőként szovjet ember fog becsatlakozni a világegyetem mélységeibe.

Ujabb nagy lépés az embernek a világűr felé — így jellemzi a második szovjet szput-

nyik űrhajó felbocsátását Jan Ellnasto észt tudós. Az űrhajón lévő állatok segítségével, értékes adatokat szerezhetünk a súlytalanság állapotáról — jelentette ki.

Mitrofan Zverev, a polikvul csillagvizsgáló helyettes igazgatója annak a fontosságát hangsúlyozta, hogy az űrhajóra rádió-televíziós rendszert szerelnek.

Nyilatkozataikban a szovjet emberek hangsúlyozzák, mennyire jellemző, hogy amikor a szovjet törvényszék leleplezte az Egyesült Államok militarista klíkkjének tervét, ítéletet mondva Powers amerikai kém felett, a Szovjetunióban új szputnyik-űrhajót bocsátottak fel, amely bizonyítja az egész világ előtt a Szovjetunió erejét, népének építő alkotó munkáját.

Lapzárda jelenlik A szovjet tudomány és technika nagyszerű győzelme

● A szovjet szputnyik-űrhajó visszatért a Födre

● A történelemben első ízben tértek vissza sikeresen a Földre kozmikus repülést végrehajtott élőlények

MOSZKVA. (Agerpres). A

TASZSZ: A 24 órában megállapított kutatási program befejeztével, mutatókat nyertek az állatok életfennmaradásával kapcsolatban, valamint a szputnyik-űrhajó repülési rendszerének normális működésére vonatkozólag, parancsot adott arra, hogy az űrhajó visszatérjen pályájáról. Ezt a parancsot az alatt adták, miközben az űrhajó 18-adszor kerülte meg a Földet. A szputnyik-űrhajó vezérlőrendszere és a fékező berendezés nagy pontossággal működött és biztosították az űrhajónak a megállapított térségben való leszállását. Az a pont, ahol az űrhajó földet ért, mintegy 10 kilométerrel tért el a számítások alapján előre megállapított ponttól.

A hordozó rakéta utolsó lépésén kívül 4600 kilogramm súlyú szputnyik-űrhajó, amelyet különleges hővédő rendszerrel láttak el, sikeresen haladt át a Föld légkörén. A szputnyik-űrhajó és az arról levált fülke, mely a kísérleti állatokat tartalmazta — sikeresen földet ért.

Repülőgépek és helikopterek, orvosi és technikai személyzet szállították a földetérés helyére. A repülés és a földetérés után a kísérleti állatok állapota — belevetve a Szibéria és Bjelka kutyáit — jó.

Jelenleg sokoldalú vizsgálatnak vetik alá a kozmikus repülésből visszatért állatokat. Az űrhajón található készletek biztosították a repülés közben az állatok normális életvitelét, kenységét. Így a történelem során első ízben sikerrel tértek vissza a Földre élőlények, amelyek több, mint 700.000 kilométeres úrréplést hajtottak végre.

A szovjet tudósok, mérnökök, technikusok és munkások

lángese által megteremtett szputnyik-űrhajó felbocsátása és a Földre való visszatérése előhírnöke az ember repülésének a bolygóközi térbe.

Az Ifjúság Szövetség III. kongresszusának munkálatai

Az Ifjúság Szövetség III. kongresszusának munkálatai szombaton reggel az IMSZ Központi Bizottsága és a Központi Ellenőrző Bizottság jelenlétével kapcsolatos vitával folytatódott. A következő elvtársak szövegeit hallgatták: Cornel Butrică, az IMSZ Központi Bizottságának titkára, a Román Diákszövetség elnöke, Elena Răileanu, Galac tartományi pionír főstruktur, Sinka Károly, marosvásárhelyi fiatal színész, Stefan Trilpa, a Szocialista Munka Hőse, Brendoffer Alfred, a Szilán tartományi Hárman gépalomás traktorosa, Stelian Dumitru, az IMSZ Rákó tartományi bizottságának első titkára és Margareta Zotic, a Iasi Testárgyár dolgozója.

A Szakszervezetek Központi Tanácsa nevében Anton Moisescu elvtárs, az SZKT alelnöke beszélt.

A kongresszust üdvözölte: Hazim Said, a Nemzetközi Diákszövetség titkára, Amilcare Vita, az Olasz Kommunista Ifjúsági Szövetség Nemzeti Titkárságának tagja, Busios Tirilaos, a görögországi EDA-

szputnyik-űrhajó és az arról levált fülke, mely a kísérleti állatokat tartalmazta — sikeresen földet ért.

Repülőgépek és helikopterek, orvosi és technikai személyzet szállították a földetérés helyére. A repülés és a földetérés után a kísérleti állatok állapota — belevetve a Szibéria és Bjelka kutyáit — jó.

Jelenleg sokoldalú vizsgálatnak vetik alá a kozmikus repülésből visszatért állatokat. Az űrhajón található készletek biztosították a repülés közben az állatok normális életvitelét, kenységét. Így a történelem során első ízben sikerrel tértek vissza a Földre élőlények, amelyek több, mint 700.000 kilométeres úrréplést hajtottak végre.

A szovjet tudósok, mérnökök, technikusok és munkások

lángese által megteremtett szputnyik-űrhajó felbocsátása és a Földre való visszatérése előhírnöke az ember repülésének a bolygóközi térbe.

Az Ifjúság Szövetség III. kongresszusának munkálatai szombaton reggel az IMSZ Központi Bizottsága és a Központi Ellenőrző Bizottság jelenlétével kapcsolatos vitával folytatódott. A következő elvtársak szövegeit hallgatták: Cornel Butrică, az IMSZ Központi Bizottságának titkára, a Román Diákszövetség elnöke, Elena Răileanu, Galac tartományi pionír főstruktur, Sinka Károly, marosvásárhelyi fiatal színész, Stefan Trilpa, a Szocialista Munka Hőse, Brendoffer Alfred, a Szilán tartományi Hárman gépalomás traktorosa, Stelian Dumitru, az IMSZ Rákó tartományi bizottságának első titkára és Margareta Zotic, a Iasi Testárgyár dolgozója.

A Szakszervezetek Központi Tanácsa nevében Anton Moisescu elvtárs, az SZKT alelnöke beszélt.

A kongresszust üdvözölte: Hazim Said, a Nemzetközi Diákszövetség titkára, Amilcare Vita, az Olasz Kommunista Ifjúsági Szövetség Nemzeti Titkárságának tagja, Busios Tirilaos, a görögországi EDA-

szputnyik-űrhajó és az arról levált fülke, mely a kísérleti állatokat tartalmazta — sikeresen földet ért.

Repülőgépek és helikopterek, orvosi és technikai személyzet szállították a földetérés helyére. A repülés és a földetérés után a kísérleti állatok állapota — belevetve a Szibéria és Bjelka kutyáit — jó.